

METADATE
REFERITOARE LA COMPILAREA STATISTICII DATORIEI EXTERNE
A REPUBLICII MOLDOVA
CONFORM STANDARDUL SPECIAL DE DIFUZARE A DATELOR

I. Caracteristicile datelor

Acoperirea

Datoria externă (DE) a Republicii Moldova este compilată de Direcția bilanța de plăți a Băncii Naționale a Moldovei (BNM), în bază trimestrială și anuală. Datele nu includ teritoriul Republicii Moldovă din partea stângă a Nistrului. DE este elaborată începând cu anul 1995. DE se compilează în conformitate cu recomandările manualului FMI „Statistica datoriei externe: ghid pentru compilatori și utilizatori”. Acoperirea, definițiile și clasificarea sunt identice pentru toate perioadele.

Datoria externă brută la o anumită dată este egală cu suma tuturor angajamentelor curente efective, necondiționate, ce obligă debitorul - rezident de a efectua una sau mai multe plăți, o dată sau de mai multe ori în viitor, în scopul rambursării principalului și/sau dobânzii, în favoarea unui nerezident.

DE a țării constă din următoarele componente:

- × Titluri de angajamente;
- × Împrumuturi;
- × Credite comerciale;
- × Valută și depozite;
- × Alte angajamente aferente datoriei;
- × Investiții directe: creditare între companii afiliate.

1. Titluri de angajamente – includ titlurile de angajamente emise de rezidenții Moldovei, deținute de nerezidenți. Titlurile de angajamente se repartizează sectorial după proveniența emitentului și după tipul instrumentului.

Stocul titlurilor de angajamente la o anumită dată se calculează ca suma titlurilor de angajamente emise de rezidenții Moldovei, deținute de nerezidenți, minus cele cu termenul de scadență expirat plus dobânda acumulată pentru perioada raportată, dacă plata ei e prevăzută, conform acordului, într-o perioadă ulterioară.

2. Împrumuturi constau din:

- × împrumuturi de la FMI - împrumuturi contractate de la FMI și valorificate de BNM;
- × împrumuturi guvernamentale - împrumuturi externe contractate și valorificate de guvern;
- × împrumuturi garantate de guvern - împrumuturi externe contractate sub garanția guvernului și valorificate de sectorul privat;
- × împrumuturi private - împrumuturi externe contractate și valorificate de sectorul privat - bănci și altele, cu excepția celor primite de la firmele mamă.

Stocul angajamentelor sub formă de împrumuturi la o anumită dată se calculează ca suma împrumuturilor externe contractate și valorificate de rezidenții Moldovei minus plățile de principal preconizate conform orarului serviciului acestor împrumuturi.

3. Credite comerciale sunt angajamentele sub formă de credite acordate de furnizor sau cumpărător în tranzacțiile de comerț cu bunuri și servicii. Ele includ:

- ✗ avansuri primite de agenți economici de la nerezidenți;
- ✗ barter neechivalent (în cazul în care depășește exportul);
- ✗ angajamente pentru importul de bunuri și servicii, neachitate în termen.

4. Valută și depozite includ:

- ✗ depozitele nerezidenților plasate în sistemul bancar național;

5. Alte angajamente aferente datoriei includ:

- ✗ arieratele la principal și la dobândă la serviciul împrumuturilor și titlurilor de angajamente;
- ✗ datoria pentru resurse energetice și alte bunuri și servicii, importate în perioadele anterioare.

6. Investiții directe: creditare între companii afiliate includ:

- ✗ împrumuturi de la firmele – mamă sau de la filiale plasate peste hotare;
- ✗ arierate la principal și dobânda la serviciul lor.

Stocul angajamentelor sub formă de creditare între companii afiliate la o anumită dată se calculează ca suma împrumuturilor externe contractate și valorificate de filiale de la firmele-mamă minus plățile de principal preconizate conform orarului serviciului acestor împrumuturi plus arieratele la principal și dobândă la serviciul lor.

În scopuri analitice DE a țării se prezintă după tipul debitorului, și anume: publică, public garantată și privată.

Datoria publică include angajamentele Guvernului Republicii Moldova și ale Băncii Naționale față de nerezidenți.

Datoria public garantată include angajamentele externe contractate sub garanția guvernului și valorificate de sectorul privat.

Datoria privată negarantată include angajamentele contractate și valorificate sau emise de sectorul privat (bănci și altele) fără garanția guvernului.

Comentariile analitice la DE sunt însoțite cu tabele și diagrame aferente celor mai importante evoluții.

II. Sursele de informație

Titluri de angajamente

DE a RM este generalizată de BNM în baza datelor furnizate de către Comisia Națională a Valorilor Mobiliare cu informația suplimentară din sistemul de evidență și monitoring a datoriei externe (sistemul DMFAS), sistemul de raportare a tranzacțiilor internaționale (SRTI) și rapoartelor Departamentului operațiuni valutare și relații externe al BNM.

Împrumuturi

Datele despre împrumuturi sunt obținute pe baza informației din DMFAS, gestionată de Ministerul Finanțelor (datoria publică) și BNM (datoria privată). Datele DMFAS sunt completate cu datele din SRTI.

Credite comerciale

- ✘ Plăți în avans primite de către rezidenți de la nerezidenți – date calculate pe baza sintezei generale a bilanțului contabil al agenților economici procesat de Biroul Național de Statistică (BNS);
- ✘ Barter neechivalent (în cazul când baterul la import depășește exportul barter) – estimările BNM pe baza statisticii comerțului exterior;
- ✘ Datoriile pentru importul de bunuri și servicii neachitate în termen – estimările BNM în baza statisticii vamale procesate de BNS și a rapoartelor principalilor agenți economici care prestează diferite tipuri de servicii.

Valută și depozite

Datele sunt obținute pe baza rapoartelor băncilor comerciale și celor ale BNM.

Alte angajamente aferente datoriei

- ✘ Datoriile istorice (cu vechime mai mare de un an) ale agenților economici pentru import / export de bunuri și servicii. Datele despre datorii sunt primite prin anchetarea agenților economici – monopolști în importul unor bunuri strategice (de exemplu resurse energetice) sau în prestarea serviciilor (de exemplu servicii de transport feroviar, telecomunicații etc.).
- ✘ Arieratele la deservirea datoriei externe sub formă de împrumuturi și titluri de valoare. Acestea sunt calculate de BNM din baza de date DMFAS

Investiții directe: creditare între companii afiliate

Datele despre împrumuturile firmelor-mamă din străinătate acordate filialelor sunt selectate din DMFAS și sunt completate cu datele din SRTI.

Informație suplimentară

DE este prezentată în milioane dolari SUA. Stocul angajamentelor e transferat din valuta originală a contractului în dolari SUA utilizând rata de schimb la sfârșitul perioadei. De asemenea se calculează suma modificărilor la stocul DE care provine din variația ratei de schimb a valutei originale față de dolari SUA. Înregistrarea datelor este bazată pe principiul de drept constatat, cu excepția împrumuturilor, care sunt înregistrate conform principiului de drept declarat.

Periodicitatea

Trimestrial și anual.

Termenul de prezentare

Datele sunt difuzate:

- trimestrial – peste trei luni după trimestrul raportat
- anual (varianta finală) – peste nouă luni după anul raportat.

Formele de difuzare

Publicații în mass-media

Publicații:

Trimestriale

„Buletin trimestrial”, BNM (în limba română).

Anuale

„Raport anual”, BNM (în limbile română și engleză).

„Balanța de plăți a Moldovei” (ediție anuală, în limbile română și engleză).

Electronică:

Internet

WEBSITE: // www.bnm.md /